

Miljøstyring i Asfaltindustrien

■ Af Mette Møller Nielsen
Miljøkonsulent i
Asfaltindustrien
mn@asfaltindustrien.dk

Asfaltindustrien arbejder for såvel et bedre miljø som et sikkert og sundt arbejdsmiljø. Metoden er et kontinuert systematisk miljø- og arbejdsmiljøarbejde. Der formuleres løbende politik, prioriteres indsatsområder og fastlægges mål for indsatsen.

Asfaltindustrien har en lang tradition for at arbejde systematisk med miljøet. Siden 1988 har Asfaltindustrien haft en formuleret miljø- og arbejdsmiljøpolitik, der understøtter kursen for miljø- og arbejdsmiljøarbejdet. Politiken er revideret i 1994 og i 1999.

Overordnet tilsigter Asfaltindustriens miljø- og arbejdsmiljøpolitik at:

- alle aktiviteter indenfor produktion og udlægning af asfaltprodukter i medlemsvirksomhederne foregår under mindst mulig påvirkning af miljøet og de ansattes sikkerhed og sundhed.
- indskærpe sin rolle som en ansvarlig industri, der arbejder aktivt med både miljø- og arbejdsmiljøspørgsmål og løbende evaluerer præstationen og sætter nye mål for indsatsen.
- kommunikere åbent om miljø- og arbejdsmiljøpræstationen for at inddrage alle interessenter i en dialog om miljø- og arbejdsmiljøforhold.

I tråd med miljø- og arbejdsmiljøpolitikken er der sat mange forskellige udviklingsprojekter i gang. Mange af projekterne er gennemført i regi af den europæiske asfaltforening "European Asphalt Pavement Association" (EAPA), andre er gennemført i samarbejde med eksterne konsulenter, og mange er gennemført på basis af branchens egne kræfter.

Projekterne har blandt andet skulle implementere miljøledelse i asfaltindustrien, sikre vejen som arbejdsplads for vejarbejderne, nedsætte forbruget af klorerede opløsningsmidler og udvikle en livscyklusanalysemodel for asfaltbelægninger.

Miljøledelse i asfaltindustrien

I miljø- og arbejdsmiljøpolitikken er der sat mål for, at alle virksomhederne inden udgangen af år 2000 skal have igangsat arbejdet med at indføre miljøledelse. Et sådan mål kan ikke stå alene – der skal igangsættes aktiviteter, som kan sikre målet.

Således blev projektet "Fremme af miljøstyring og miljørapportering i asfalt-

branchen" igangsat. Gennem udvikling af en manual for indførelse af miljøledelsessystem i asfaltbranchen og udvikling af et edb-baseret miljørapporteringssystem blev fundamentet for indførelse af miljøstyring lagt. Udbredelsen af kendskabet til projektet blev sikret ved at afholde en række brancheworkshops. Resultatet af projektet blev, at kendskabet til og brugen af miljøledelse er godt udbredt inden for asfaltindustrien.

Virksomhederne er nu i gang med at få deres miljøledelsessystemer certificeret. Derved er det kontinuerlige og systematiske miljøarbejde sikret. Når en virksomhed er certificeret efter et miljøledelsessystem, forpligter virksomheden sig til løbende at forbedre miljøforhold og som minimum leve op til miljølovens krav.

Livscyklusanalysemodel for asfaltbelægninger

I tråd med den produktorienterede miljøindsats, hvor fokus ligger på livsforløbet – frem for eksempelvis kun produk-

tion eller bortskaffelse - besluttede Asfaltindustrien at udvikle en livscyklusanalysemodel for asfaltbelægninger. Tanken var, at modellen kunne understøtte industriens bestræbelser på at inddrage livscyklusbaserede miljøhensyn i den fremtidige asfaltproduktion.

Med udvikling af livscyklusanalysemodellen kunne man øge industriens kendskab til asfaltens miljøbelastninger i hele livscyklusen, dvs. fra udvinding af råvarer, over fremstilling og forbrug til genbrug og bortskaffelse.

Et udviklingsarbejde af den karakter bør nødvendigvis udføres af eksperter. Derfor besluttede Asfaltindustrien i samarbejde med den europæiske asfaltforening og den europæiske forening for bitumenproducenter at gennemføre projektet i fællesskab. Selve udviklingen blev forestået af det svenske miljøinstitut "IVL".

Da den europæiske livscyklusanalysemodel blev præsenteret, anbefalede de enkelte lande at gennemgå modellen og tilpasse den til de nationale forhold. Den-

	B	C	D	E	F	G	H
9	Hydro power	MJ	4,73E+04			4,73E+04	0,00E+00
10	Unspecified energy source	MJ	9,89E+02			9,89E+02	0,00E+00
7	Coal	MJ	2,16E+05			2,16E+05	0,00E+00
8	Nuclear power	MJ	2,58E+04			2,58E+04	0,00E+00
9	Hydro power	MJ	4,73E+04			4,73E+04	0,00E+00
10	Unspecified energy source	MJ	9,89E+02			9,89E+02	0,00E+00
11	Material resource use	g	3,79E+08			3,79E+08	0,00E+00
12	Bitumen	g	3,79E+08			3,79E+08	0,00E+00
13	Sand and natural gravel	g	1,07E+09			1,07E+09	0,00E+00
14	Stone material for crushing	g	4,30E+09			4,30E+09	0,00E+00
15	Limestone	g	2,43E+08			2,43E+08	0,00E+00
16	Emissions to Air	g	1,47E+06			1,47E+06	0,00E+00
17	SO2	g	2,96E+06			2,96E+06	0,00E+00
18	NOx	g	6,42E+05			6,42E+05	0,00E+00
19	CO	g	4,93E+08			4,93E+08	0,00E+00
20	HC	g	6,59E+05			6,59E+05	0,00E+00
21	CH4	g	8,03E+04			8,03E+04	0,00E+00
22	NM VOC	g	5,07E+03			5,07E+03	0,00E+00
23	TOC	g	2,28E+03			2,28E+03	0,00E+00
24	N2O	g	1,51E+04			1,51E+04	0,00E+00
25	Particles	g	1,27E+05			1,27E+05	0,00E+00
26	Emissions to water	g	6,06E+03			6,06E+03	0,00E+00
27	BOD	g	2,12E+04			2,12E+04	0,00E+00
28	COD	g	1,56E+01			1,56E+01	0,00E+00
29	N-total	g	0,00E+00			0,00E+00	0,00E+00
30	HC	g	1,74E+04			1,74E+04	0,00E+00
31	Oil	g	7,42E+06			7,42E+06	0,00E+00
32	Waste	g	1,99E+04			1,99E+04	0,00E+00
33	Waste, industrial	g					
34	Waste, mineral	g					

Resultater fra livscyklusmodellen.

ne øvelse foretog Asfaltindustrien i løbet af efteråret 2001.

Arbejdet med den danske livscyklusanalysemodel har endnu karakter af udviklingsarbejde. Det er målet at udvikle brugen af modellen, således at virksomhederne kan anvende modellen til at give detaljerede miljødata for eksempel til myndigheder og kunder.

Nedsættelse af forbrug af klorerede opløsningsmidler

Projektet om klorerede opløsningsmidler er et godt eksempel, hvor virksomhederne har opnået en væsentlig miljøforbedring ved som en ansvarlig industri at opstille klare mål og målrettet at arbejde for at opfylde målet.

Den risiko for mulige sundhedsskadelige og miljømæssige effekter, der er forbundet med brugen af de klorerede opløsningsmidler gjorde, at Asfaltindustrien besluttede at arbejde for en udfasning af brugen af de klorerede opløsningsmidler.

I virksomhederne anvendes de klorerede opløsningsmidler i forbindelse med udførelse af analyser af kvaliteten af asfalt – og oftest anvendes der dichlormethan.

Med det formål at undersøge mulighederne for at udfase brugen af klorerede opløsningsmidler opstillede Asfaltindustrien i 1998 et konkret mål for reduktion af klorerede opløsningsmidler i miljø- og arbejdsmiljøpolitikken. Målet blev skærpet igen i 2001. Det overordnede mål er, at forbruget inden udgangen af 2001 skulle være reduceret med 80% i forhold til forbruget i 1998.

Metoden til at opnå målet har været et tæt samarbejde mellem virksomhederne, hvor erfaringer er blevet udvekslet og nye metoder er blevet drøftet. Anstrengelserne har båret frugt.

Status for reduktion i forbruget af klorerede opløsningsmidler er, at det fra 1998 til 2001 faldt fra 15.570 l til ca. 9.100 l svarende til en reduktion på 42%. Tallet skal desuden ses i lyset af, at opkøb og sammenlægninger efter 1998 for to af medlemsvirksomhedernes vedkommende har medført en forøgelse af asfaltarbejdernes ansvarsområder for kontrol.

Reduktionen i forbruget er blandt andet sket ved, at der er fundet nye målemetoder, hvori klorerede opløsningsmidler ikke indgår.

Sikre vejen som arbejdsplads

Der har været igangsat flere projekter for at sikre vejen som arbejdsplads for det mandskab, som dagligt har vejen som arbejdsplads.

Kampagnerne "Pas på min far" og "Min far laver vejen til dig", som henholdsvis blev gennemført i 2000 og 2001, er eksempler på projekter, hvor formålet var at sikre vejen som arbejdsplads.

Kampagnerne skabte stor fokus på vej-arbejdernes sikkerhed. Pludselig forstod

Fra kampagnen "Min far laver vejen til dig".

trafikanterne, at de særlige hastighedsbegrænsninger ved vejarbejde var foranstaltet for at sikre vejarbejdernes liv og lemmer, og de begyndte for alvor at tage hensyn hertil og sætte farten ned.

Hvilken retning går det fremtidige miljø- og arbejdsmiljøarbejde i Asfaltindustrien?

Asfaltindustrien står overfor at revidere sin miljø- og arbejdsmiljøpolitik. Fremtidig vil der især blive sat fokus på arbejdsmiljøet. Det vil omhandle ulykkeforebyggende initiativer og regulering af stoffer og materialer.

Det planlægges, at Asfaltindustrien i

Asfaltungslægning.

regi at Branchearbejdsmiljørådet for Bygge og anlæg skal deltage i udviklingen af værktøjer til at analysere ulykker og til at forebygge ulykker. Også internt vil arbejdet med at nedbringe ulykker fortsætte. Virksomhederne udarbejder årligt en opgørelse over antal ulykker. Opgørelsen danner udgangspunkt for drøftelser af behovet for indsatserne over for ulykker og identifikation af problemområder.

Arbejdet med at nedbringe forbruget af klorerede opløsningsmidler vil fortsætte. Derudover planlægges det at deltage i en landsdækkende kampagne om stoffer og materialer. Målet med kampagnen er at reducere antallet af kemiske stoffer og at sikre, at der tages de rette sikkerhedsforanstaltninger ved anvendelse af kemiske stoffer og materialer.

Med de gode erfaringer vi har draget hidtil, ser Asfaltindustrien frem til at fortsætte og udbygge det gode samarbejde med myndigheder, interesseorganisationer og øvrige interessenter om videreudvikling af miljø- og arbejdsmiljøindsatsen.